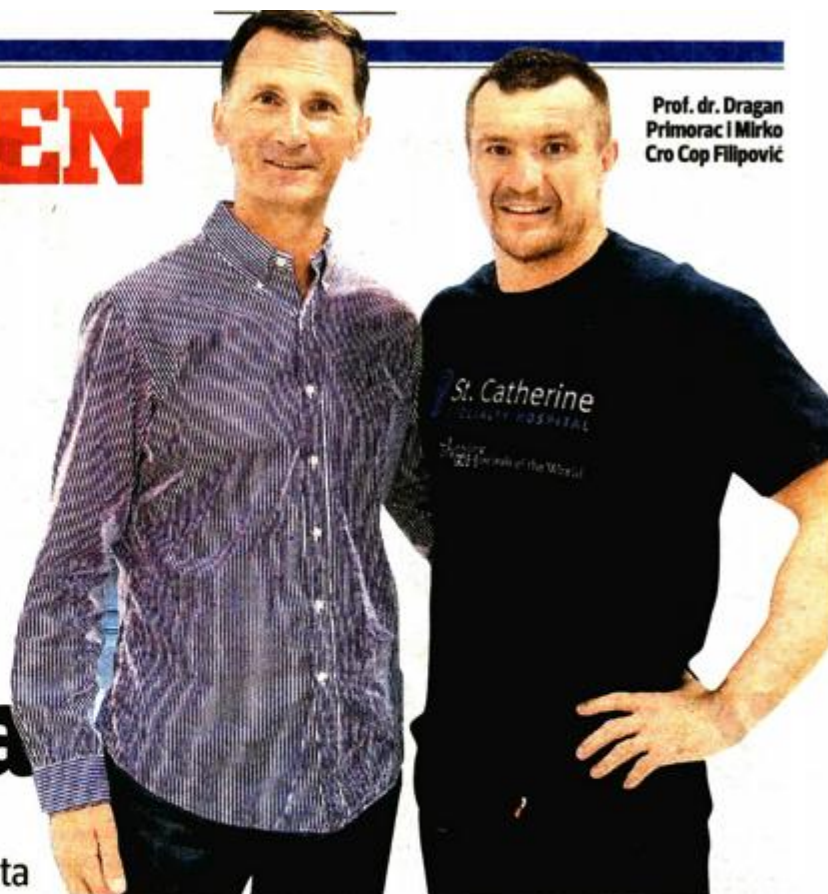

MEDICINSKI FENOMEN

Mirko je medicinsko svjetsko čudo o kojem ću izvijestiti od Miamijsa preko Seattlea do New Yorka

PROF. DR. DRAGAN PRIMORAC Ugledni hrvatski liječnik i genetičar zadivljen nesvakidašnje brzim oporavkom Cro Copa nakon loma prednjih križnih ligamenata

Prof. dr. Dragan Primorac i Mirko Cro Cop Filipović

DEAN BAUER

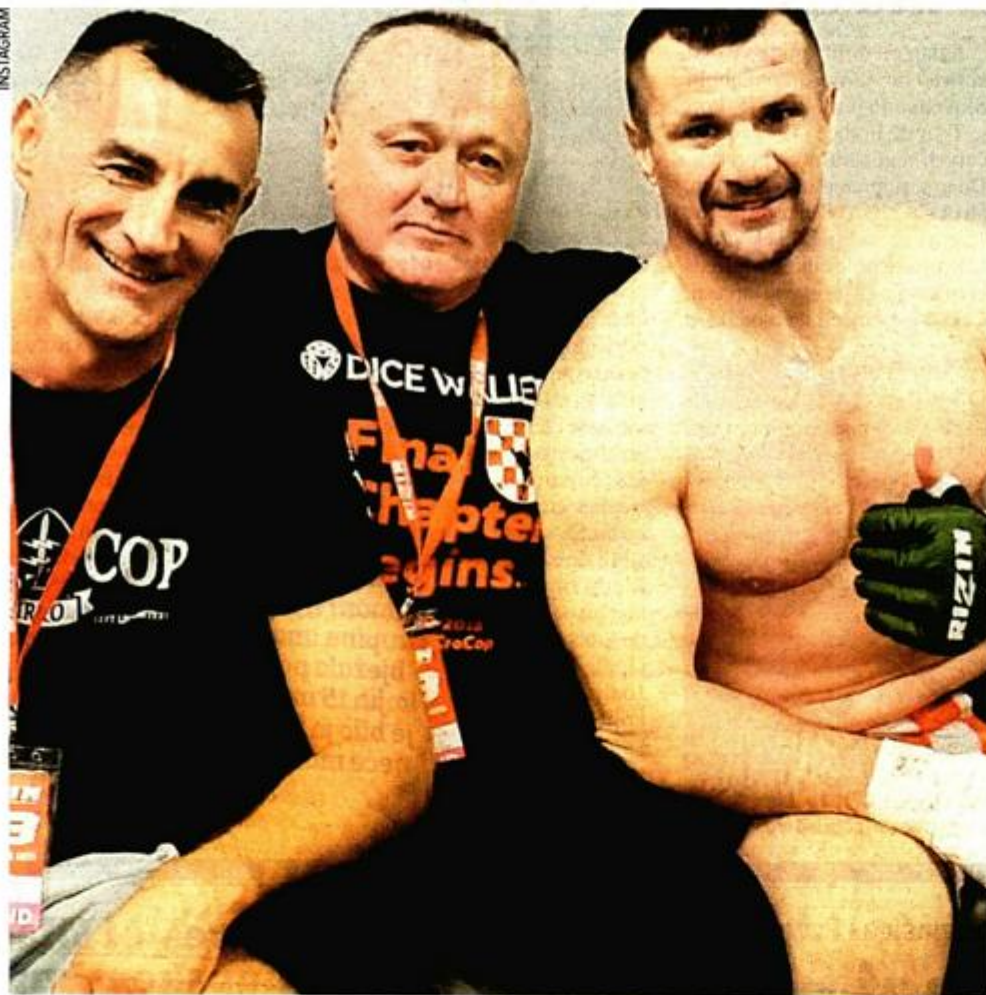
Mirko Filipović je u karijeri jamačno imao i većih pobjeda nad jačim, neugodnijim i iskusnijim suparnicima od nedjeljnog u Saitama Areni. To je nešto s čime bi se, uvjereni smo, složio i sam Cro Cop. No, njegova borba protiv Roquea Martinezza, okončana pobjedom u 1. rundi, ipak će ostati ubilježena kao povijesna. Ne samo za Mirka, RIZIN natjecanje i(li) svijet mješovitih boričkih vještina odnosno MMA, već sport u cijelosti. Naime, bio je 20. svibnja kada mu je na treningu u njegovoj dvorani "propalo" koljeno, zaboljelo opako. Pretraga u bolnici utvrdila je lom prednjih križnih ligamenata i dakako nužnost operativnog zahvata.

Ne treba biti preveliki medicinski znalac pa zaključiti da to u sportu znači minimalnih 6 mjeseci stanke do sljedećeg nastupa. Iskustvo iz praćenja mnogih sportova, bilo da je riječ o nogometu, rukometu, skijanju... nas tome uči. E sada, pogledajte na kalendar i potražite jučerašnji datum, dan kada se Mirko borio s Martinezom u Saitama Areni. Bio je 30. rujna. To su samo 4 mjeseca i 10 dana nakon ozljede, ali...

Povratak za 3 mjeseca

Mirko Filipović se već nakon nepuna tri mjeseca vratio treninzima i pod punim opterećenjem!?

- Rehabilitacija zbog procesa zacjeljenja nakon loma prednjih križnih ligamenata je minimalno 4,5 do 6 mjeseci. Napominjem, to je minimalno razdoblje zacjeljivanja, a zbog zakonitosti stanične i molekularne biologije - u početku će poznati hrvatski liječnik i genetičar, prof. dr. Dragan Primorac, inače i predsjednik Upravnog vijeća Specijalne bolnice Sveta Katarina iz Zaboka koja polikli-

Mirko sa svojim timom nakon najljepše pobjede u Saitama Areni nad Roque Martinezom u 1. rundi

niku ima i u Zagrebu.

Prof. dr. Primorac je i inače bio upućen i sudjelovao u prijašnjim liječničkim tretmanima nad Mirkom Filipovićem te je i dodatno poprilično upućen u Cro Copovo stanje.

- U svjetskoj medicinskoj literaturi nema podataka da se jedna osoba nepuna tri mjeseca

nakon puknuća prednjih križnih ligamenata vratila ne samo treningu, već i nadmetanju u jednom od najzahtjevnijih sportskih nadmetanja u fizičkom pogledu. Mirko je zato već danas ostao ubilježen u medicinskoj, a rekao bih i u svjetskoj povijesti kao fenomen. Bez imalo dvojbe! Potpuno je druga tema

njegovo golemo sportsko srce, htijenje i volja te želja, kao i ogroman rizik, ali s čisto regenerativne strane, ovo je čudo.

Sposobnost oporavka

Roque Martinez je inače dakako znao za nedavnu operaciju lijevog koljena Cro Copa.

- Naravno, mislim da je i više no vidljivo kako ga je suparnik udarcima baš u koljeno pokušao destabilizirati. Ja bih si tu dao za pravo samo komentirati kako to sa sportskog i etičkog aspekta baš i nije korektno. Mogu razumje-

4,5 do 6 mjeseci

Rehabilitacija zbog procesa zacjeljenja, a nakon loma prednjih križnih ligamenata je uvijek minimalno 4,5 do 6 mjeseci. Opet, napominjem, to je minimalno razdoblje zacjeljivanja

ti pobjedu pod svaku cijenu, ali opet sa sportskog gledišta... Zato je po meni ovaj rezultat obilježio Mirkovu karijeru, ali i regenerativnu ortopediju. Prije borbe kada nam je Mirko bio na kontrolnom pregledu, uočili smo da je presadak savršeno dobro stajao. Opet, ekipa dr. Dalibora Hudetza i moja iz Svete Katarine bile su svjesne rizika. Jedino što nam je nadu davalo da će biti sve u redu jest sjajan i brz oporavak nakon prijašnjeg zahvata aplikacije matičnih stanica iz trbuha u koljeno. Tada smo nakon samo nekoliko mjeseci vidjeli golem napredak u apsolutnom smanjenju izljeva u koljeno, smanjenju boli itd.

Pretpostavka je dakle da se u tako brzom povratku u borbe nakon složenije operacije koljena, krije ništa drugo nego samo... genetika?

- Upravo tako. Mirko ima nevjerojatno brzu sposobnost regeneracije. U procesu cijeljenja ili zacjeljivanja postoji nekoliko čimbenika ili smjerova. O tome sam baš nedavno razgovarao s vodećim stručnjakom o tom pitanju u svijetu, prof. dr. Arnoldom Kaplanom. Jedan smjer je imunomodulatorni, a odnosi se na drastično smanjivanje upale koja je temelj problema s osobama s oštećenom hrskavicom. Drugi

Martinez i etika

Naravno, mislim da je i više no vidljivo kako ga je suparnik udarcima baš u koljeno pokušao destabilizirati. Ja bih si tu dao za pravo komentirati kako to s etičkog aspekta baš i nije korektno

je smjer što one matične stanice imaju u sebi čimbenike koje sprečavaju smrt stanica. Treći učinak je omogućavanje proizvodnje novih krvnih žila.

Svjetski fenomen

Slutimo li da će slučaj Mirka Filipovića biti i predmetom izučavanja i predstavljanja na medicinskim seminarima, simpozijima diljem svijeta?

- Uvjeravam vas da ću osobno, na skupovima od Miamijsa preko Seattlea do New Yorka, na sastancima na koje dolaze najveći stručnjaci regenerativne medicine na svijetu predstaviti ovaj slučaj kao apsolutni fenomen. Ne samo to. Ne smijete zaboraviti, kada se radi rekonstrukcija prednjih križnih ligamenata, vi bušite i bedrenu i koljenu kost! Vi radite presadak mišića. To je vrlo kompleksan zahvat, tako da je Mirko Filipović ovom borbom napravio vrlo velik i medicinski pomak. Ne kažem da će to postati standard, ali da je ovo nezabilježen slučaj u povijesti sporta i medicine, to je neprijeporna istina. Već sam se jučer čuo s nekoliko svjetskih stručnjaka, objasnio im što se dogodilo i svi se sa mnom slažu po ovom pitanju - naglasio je prof. dr. Dragan Primorac.

Raritet

U medicinskoj literaturi nema podataka da se osoba nepuna 3 mjeseca nakon puknuća prednjih križnih ligamenata vratila sportu